

Centrum voľného času - Regionálne centrum mládeže v Košiciach je školské zariadenie, rozpočtová organizácia zriadená Košickým samosprávnym krajom. Poslaním Centra je profesionálna podpora práce s mládežou v košickom kraji. Pri naplňaní poslania nášho Centra používame metódy neformálneho vzdelávania. Vytvárame pre mladých ľudí možnosti na zvyšovanie ich kompetencií, získavanie informácií, nových zručností prostredníctvom akreditovaných školení, seminárov, workshopov, konferencií, výstav a besied. Oslovujeme mladých ľudí s témou participácie, občianstva, ľudských práv, dobrovoľníctva a medzinárodnej mobility. Sme aktívni aj vo vyhľadávaní a práci s talentovanými mladými ľuďmi v oblastiach vizuálneho umenia, vedy a techniky. Organizujeme dlhodobé športové súťaže, krajské kolá predmetových olympiád a postupových súťaží MŠ SR. Spolupracujeme s významnými akademickými a vedeckými organizáciami. Centrum je členom medzinárodnej siete mládežníckych centier ENYC čo vytvára dobré podmienky pre rozvoj rôznych foriem spolupráce so zahraničnými partnermi.

Kontakt: CVČ-RCM, Strojárska 3, 040 01 Košice

### Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti

Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti (NCP VaT) bolo zriadené 15. júna 2007 ako nový útvar **Centra vedecko-technických informácií SR (CVTI SR)**. Jeho poslaním je predovšetkým popularizovať vedu a techniku na celoslovenskej úrovni i smerom k zahraničiu, zvyšovať prestíž a celospoločenské uznanie vedeckých a technických pracovníkov ako hlavných tvorcov ekonomickej prosperity krajiny, objasňovať ciele a výsledky výskumu a vývoja s dôrazom na slovenskú scénu, podporovať dialóg vedcov a širokej verejnosti, ako aj zvyšovať záujem mladých ľudí o vedu a vedeckú kariéru.

NCP VaT spolupracuje s Ministerstvom školstva SR pri organizovaní podujatí v rámci **Týždňa vedy a techniky na Slovensku**, zabezpečuje prevádzku Centrálného informačného portálu pre výskum, vývoj a inovácie, vydáva elektronické noviny **Vedecký kaleidoskop**.

V priebehu krátkeho času sa podarilo NCP VaT uviesť do života niekoľko zaujímavých aktivít. S pozitívnou odozvou verejnosti sa stretla nielen **Vedecká cukráreň**, ale aj **VEDA V CENTRE** – cyklus stretnutí odbornej i laickej verejnosti s osobnosťami vedy pri káve.

Projekt **Vedecká cukráreň** organizuje NCP VaT v spolupráci s **o. z. Mladí vedci Slovenska**.

### Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti, CVTI SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava  
Tel./fax: +421 2 69 253 129  
E-mail: [ncpva@cvtisr.sk](mailto:ncpva@cvtisr.sk)  
Web: [www.vedatechnika.sk](http://www.vedatechnika.sk)  
[www.cvtisr.sk](http://www.cvtisr.sk)

## KOŠICKÁ VEDECKÁ CUKRÁREŇ

Host'om vedeckej cukrárne  
dňa 11. novembra 2011 bude  
**RNDr. Ivan Králik, CSc.**



### NAŠLI, ALEBO NENAŠLI?

Pozývame žiakov stredných škôl  
do vedeckej cukrárne dňa  
**11. novembra 2011 o 11.30 hod.** Miesto  
konania: **Gymnázium P.J. Šafárika, Rožňava**

## Čo je vedecká cukráreň (Junior Café Scientifique)?

Vedecká cukráreň je to isté, ako je vedecká kaviareň (Café Scientifique), ktorá je určená dospelým záujemcom o neformálne debaty o vede a technike. Rozdiel je len v tom, že



do vedeckej cukrárne chceme pozývať predovšetkým mladých ľudí - žiakov základných a stredných škôl. Vedecká cukráreň vytvára jedinečnú príležitosť pre žiakov stretnúť popredných slovenských alebo zahraničných vedcov v neformálnom, uvoľnenom a priateľskom prostredí „vedeckej cukrárne“ a spoločne diskutovať a vysvetľovať si aktuálne témy a podnetné otázky vo vede a technike.

Vedecké cukrárne podobne ako vedecké kaviarne (sú to večerné stretnutia vedcov a verejnosti v kaviarňach, v divadlách- teda v priestoroch mimo akademickej pôdy) sa realizujú v prístupnejšej podobe, ako sú vedecké prednášky. Vedecká cukráreň zábavnou a priateľskou formou zapája žiakov do vedeckej diskusie. Vedecké cukrárne sú prístupné žiakom vo veku od 12 do 18 rokov a ich pedagógom.

Formát vedeckej cukrárne je veľmi jednoduchý. Pozvaní vedci prednesú 20 až 30 - minútovú prednášku o danej téme s cieľom zaujať účastníkov danou problematikou. Potom je vytvorený dostatočný časový priestor na debatu. Témy vedeckých cukrární sú vyberané podľa aktuálnosti - génové manipulácie, biotechnológie, globálne otepľovanie, astronómia, robotika, umelá inteligencia, rozvoj informačných technológií, nanotechnológie a pod.

Na spríjemnenie atmosféry vedeckej cukrárne a vytvorenie neformálneho prostredia sa počas debaty podáva čaj, minerálka, a koláčiky. Trvanie jedného stretnutia nie je dlhšie ako 90 až 120 minút.

Vedecké cukrárne sú spoločným projektom **Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti CVTI SR a o. z. Mladí vedci Slovenska**. Organizátorom vedeckých cukrární v Košickom kraji je **Centrum voľného času-RCM Strojárska 3 v Košiciach**. Tieto organizácie garantujú vysokú kvalitu organizačnej a odbornej úrovne vedeckých cukrární. V súčasnosti sa v SR realizujú vedecké cukrárne v Bratislave a v Košiciach.

**Centrum voľného času — RCM**  
**Strojárska 3, 040 01 Košice**  
**tel: 0556223820, 055488801**

## Koho sme pozvali do vedeckej cukrárne dňa 11. novembra 2011 ?

**RNDr. Ivan Králik, CSc.**

Dr. Ivan Králik študoval na Matematicko fyzikálnej fakulte University Karlovy v Prahe, odbor Jadrová fyzika. Diplomovú prácu robil v SÚJV Dubna, Rusko (vtedajšie ZSSR). Univerzitné štúdium ukončil v roku 1998. Po skončení vojenskej služby nastúpil v roku 1989 na Ústav experimentálnej fyziky. V roku 1990 pracoval pol roka v SÚJV Dubna, Rusko (ZSSR) na experimente RISK. Začiatkom 90-tych rokov 20. storočia sa začína tesnejšia spolupráca Československa v oblasti fyziky vysokých energií s CERN - om. Tento proces bol neskôr zavŕšeným prijatím Československa a po jeho rozdelení aj Slovenska za plnohodnotného člena CERN. Od roku 1993 do roku 1995 pracoval na dizertačnej práci venovanej analýze spektra miónových párov v zrážkach S-W meraných v experimente HELIOS-3. Dizertáciu obhájil v roku 1996. V rokoch 1996-1997 pracoval v CERN na experimentoch WA97 a NA57, ktoré patrili k novej generácii experimentov, ktorým sa nakoniec podarilo podať prvé nepriame experimentálne dôkazy o vytvorení kvark - gluónovej plazmy v laboratórnych podmienkach v zrážkach iónov olova.

V súčasnosti pracuje na experimente ALICE na LHC, ktorý študuje zrážky p - p a Pb - Pb pri doposiaľ najvyššej dosiahnutej energii človekom urýchlených nabitých častíc.

Je členom Výboru pre spoluprácu SR s CERN. Mimo fyziky sa zaujíma o históriu, knižky Terryho Pratchetta a staré krámy z oblasti malej výpočtovej techniky.

## NAŠLI, ALEBO NENAŠLI ?

Na nový urýchľovač LHC v CERN, ktorý po vyliečení sa zo svojich detských chorôb začal v roku 2010 pracovať ako povestné švajčiarske hodinky, sa ľudia zvyknú pozeráť ako na “Discovery machine” - stroj na objavy.

Preto sa aj v širokej verejnosti hneď po jeho spustení začali šíriť rôzne otázky: Kde sú čierne diery a kedy nastane koniec sveta? Kam sa podeli sľubované objavy? Čo pred nami vedci zatajujú? Ani vedecké kruhy neostávajú stranou tohto nadšeného očakávania a tak sa v novinách objavujú rôzne fascinujúce správy o objavoch Higgsovoho bozónu či nových doteraz neznámych elementárnych časticách, či o superychlých neutrínach.

O neutrínach pod Gran Sassom, o tom, ako súvisia so supernovami a s LHC, a o kadečom inom bude Vedecká cukráreň.